

BNV-siker után

Fesztivál, Szeged és a többiek

Nemrégiben zárult az őszi BNV, amelyen idén tizenkettő alkalommal rendezték meg az Otthon '78 kiállítását a hazai bútorgyártás újabb termékeiből. Szébbnél szébb, beköltözésre-kipróbálásra ingerlő szobák mindenfelé, jelezve a gyártókat: Kanizsa, Szatmár, Cardo bútorgyár, Budapesti Bútorgyári Vállalat és a többi. S a neves, nagy cégek kiállítási területei között gyakran meg-megálltak az emberek egy kisebb, sarokban elhelyezett két szoba előtt, amelyek fölött ez a felirat állt: „Alföldi Bútorgyár.”

A tavalyi szegedi nemzetközi vásáron közönségdíjat nyertek Stella Lux nevű ülőgarnitúrájukkal. Az idei BNV-n új termékekkel, a Szeged és a Fesztivál szekrényekkel, valamint az A-77-es ülőgarnitúrával jelentkeztek. S már elkészült legújabb gyártmányuk is, az Alföldi szekrény. Valamennyire jellemző a modern, izléses kivitel, s az, hogy — a viszonylag kis méret ellenére — igen kényelmesek és tetszetősek.

Az Alföldi Bútorgyár dolgozói az egész országot el látják bútorokkal, s az 50-es évek elejétől, a kezdetektől szép utat jártak be máig. Saját erőből 1970-től 72-ig 30 millió forintos rekonstrukciót hajtottak végre, ez az V. ötéves terv első évében több mint 30 millió forinttal növelte a termelési értéket. Ami egyébként 1962-ben még 70 millió forint volt — tavaly, 1976-ban 225 millió. A magyar bútorgyártás elérhető legkorszerűbb technológiával dolgoznak, évente 10–11 ezer komplett garnitúra hagyja el az üzem, ami naponta 40 elkészülését jelenti. A vásáron 210 millió forint értékben írták alá a

jövő évre szóló szerződést a BÜTORERT-tel, ami teljes egészében a lakosság bútor-ellátásának fejlesztését szolgálja majd. Nagy előny, hogy a gyárban a kárpitosmunka is „helyben van”.

Idén 205 millió forint értékű bútor került ki tőlük, jövőre a „szóló” termékek közül máris 5500 darab könyveszekrényt, 12 ezer darab ágyneműtartót, 3500 dohányszaszt, 10 ezer széket és 5 ezer ülőkét rendeltek. Nyolcféle lakószobájuk között különösen népszerű a Stella-bútorcsalád, valamint az A-69/B-s garnitúra rendkívül praktikus egy- és kétszemélyes heverő. Gondot egyelőre az anyagellátás jelent: a szállítási határidők-

ben bizony gyakran vannak eltolódások. Egyébként a BNV-n kiállított lakószobák, illetve szekrények korlátozott számban már 1978 első felében, nagyobb mennyiségben a jövő év második felében lesznek kaphatók.

A hajdani, felszabadulás előtti kisüzemből napjainkra nemcsak a város és a megye, de az egész ország bútorállításában igen jelentős szerepet játszó, korszerű gyár vált, s ha egy-egy fiatal házaspár berendezni készül új otthonát, egyre gyakrabban érdeklődnek — az Alföldi Bútorgyár nevével fémjelzett garnitúrák iránt.

D. L.

Három kultúrház, három esemény

Hétfőn, az esti órákban érdekes programok várják az érdeklődőket Szeged művelődési házaiban. A Bartók Béla Művelődési Központban Újlaky Károly és Sipeky Tibor mutatják be Halál Fírenzében című Thomas Mann-estjét, melynek mottója: Hit, szépség, művészet. Az előadás 7 órakor kezdődik. A szomszédos Juhász Gyula Művelődési Központban egy órával előbb kezdődik dr. Trogmayer Ottó múzeumigazgató előadása az Opusztaszeri Nemzeti Park és a Fesztivál-körkép címmel. Itt Kisterenyei Ervin restaurátor a közreműködő. Ugyanebben az időben a vasutasok művelődési házaiban az utazást, a földrajzot kedvelők a Loire-völgyi kastélyokról hallhatnak vetített képes előadást. Az utikalauz dr. Keszthelyi Béla.

Tegnap megnyitották Szegeden is a múzeumi hónapot

Az ENSZ Kulturális Bizottsága kezdeményezésére 16. alkalommal rendezik meg hazánkban a múzeumi és műemlékvédelmi hónapot. A rendezvénysorozat célja a művészeti és a kultúrtörténeti gyűjtemények bemutatása, a közönség elé tárása, hogy minél nagyobb tömegek gazdagodjanak általa. Ez az esemény arra is lehetőséget ad, hogy fölmérjük eddig elért eredményeinket, s megtervezzük a jövővi feladatait.

Annak ellenére, hogy meglehetősen sok városunkban a jelentőségét növeli, hogy a nincsenek kiemelkedő idegenforgalmi látványosságok jelentő emlékek, középkori épületeink nagy része pedig ma is a föld alatt rejtőzik; az eddig feltárt két objektum: Pusztaszer és Csengele ásatainak eredményei már bizonyították, hogy ezeken az ásataison érdemes tovább munkálkodni mindannyiunk hasznára és épülésére. Az elhatározások szerint tovább folytatódna az ásatok, és tovább folytatódik a tanyai népelet tárgyi emlékeinek gyűjtése is. A Móra Ferenc Múzeum a művelődési lehetőségek új, gazdagabb formáit kínálja az érdeklődők-

nek. Ezt bizonyítja a múzeumi hónap alkalmából megnyitott kiállítás is, melyen Szeged jelenének és múltjának képzőművészeti bizonyítékai kerülnek a falakra. Ebben a teremben rendezik meg a múzeumi hónap hangversenyeit is. Ugy gondolják: zené és kép, hang és látvány együtt segít majd kibontakoztatni emberi gondolatunkat, törekvéseinket. A múzeumi hónap keretében emlékeztünk meg a magyar múzeológia 175. évfordulójáról is. Ennek az ünnepségnek jelentőségét növeli, hogy a nagy költő, Ady Endre születésének centenáriuma is megemlékezik a múzeumok.

A fentiek hangoztatásával Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg tegnap este a szegedi Móra Ferenc Múzeumban az idei múzeumi hónapot. Méltatta a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóját, amely tulajdonképpen ezt a rendezvénysorozatot is meghatározza. A megnyitón ott volt Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese.

P. F.

Régi ízek, újdonságok

Vendéglátó napok: október 1–23-ig

Kalocsai flekken, kunsági tokány juhtúrós galuskával, pirított csirke parasztosan, fűszerezve, batidai pecsenye — és még sorolni lehetne azokat a finom ételeket, amelyeket három héten keresztül lehet kóstolni az éttermekben. Ugyanis a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat a tizenhetedik alkalommal rendezi meg a már hagyományos őszi vendéglátó napokat a megyében.

A nagyszabású rendezvénysorozatot Dékány László, a vállalat igazgatója nyitotta meg tegnap, szombaton a Hági étteremben. Többi között hangsúlyozta: el szeretné érni a három hétig tartó rendezvényekkel, hogy a színvonalos szórakozás mellett a vendégek megismerjék azokat a régi ételeket is, amelyek már lassan feledésbe merülnek. A vendéglátó

napok jó alkalmat nyújtanak ahhoz, hogy az éttermek a választék bővítésével tovább javítsák a szolgáltatás színvonalát. A gazdag program lehetőséget nyújt ahhoz is, hogy a vendégek megismerkedjenek az egészséges táplálkozás követelményeivel, a kímélő ételekkel és átalkítsák gasztronómiai szokásaikat. A korszerű táplálkozás étrendjét nemcsak a vendéglátókban, hanem az üzemekben is népszerűsítik, mégpedig úgy, hogy hidegkonyhai termékeket mutatnak be. A vállalat igazgatója szöveg arról, hogy az október 5–12-ig a megye négy városában az orosz konyha specialitásából adnak ízelítőt. Emellett az orosz népzenevel is megismerkedhetnek a vendégek. A vállalat kifejezett célja, hogy olyan készítményeket mutassanak be, ame-

lyekkel könnyebbé teszik a nők otthoni munkáját, mert kevesebbet kell főzni-sütönniük.

A szakácsok, a legjobb szakemberek és természetesen az ízek versengése nem hiányzik a rendezvények hosszú sorából. EGYMÁST ÉRIK A MAGYARÓTA-ESTEK — vacsorával egybekötve —, a cukrászsütemény-, hidegkonyhai bemutatók. Nem hiányoznak majd a neves művészek, a jó zenészek sem.

Nehéz lenne felsorolni a 150-féle rendezvényt. De biztosan nagy érdeklődésre tarthat számot a Hági étterem orosz ételspecialitásai, a Lilla Akác étterem, a Kemping csárda vad-, illetve székelyvacsorája, a Sárkány étterem dísztorosa, a bisztrók és néhány ÉLÍKER-bolt cukrászati, hidegkonyhai bemutatója.

ember. Vágyai szerint homlokegyenest más életre kíváncsi volt, mint amint őt szülei akartak neki. Apa és anya jól előre megéretté őhaja volt, hogy Bandi fiuk végezze el a jogot, s ebből felkészültségével csináljon közhivatalnokot kerriert. A fiú ezzel szemben mitől sem irtózott jobban, mint a nyárspolgári kilátásoktól.

Egyetlen mondatban így fogalmazta meg Ady a keserű ellentétet: „jogásznak kellett mennem Debrecenbe, mert így leendett volna belőlem apám kedve szerint valamikor főszolgabíró, alispán, sőt mi tudom én mi, ám igen győnge jogászoska voltam.”

Az 1896–97-es tanév újszólólván csak körhelykedésekkel telt el Debrecenben, a jogakadémia hallgatói körében általános divat volt a lumpolás. Tanulni egyáltalán nem tanult, legalább is az akadémia. Az olvasással valószínűleg nem hagyott fel a körhelykedéssel múlt hónapok alatt sem. Írói-költői ösztöne néha kiragadja a mármors ünfeledtségéből, szórványosan küldözget verset, novellát Zilahra, a „Szilágyság”-nak, amely közli az írásokat, Ida álnével.

Mi sem nyilvánvalóbb, Ady nem állhatott oda vizsgáztató professzorai elé. 1897 nyarán a szülői házba ment vakációzni, némi bűnbánattal nekilátott pótolni az elmulasztottakat. Úgy ahogy, átragta magát az első évfolyam tananyagán, és szeptember 7-én akként bántak vele a vizsgáztatók, ahogy jóindulatból szokás a legbűtőbb diákokkal: csüggedten és nagylelkűen átengedték. De nem akart Debrecenben maradni. Budapestten viszont szívesen tanult volna tovább. Ebbe pedig Ady Lőrinc, a fia miatt sokat aggodó apa nem egyezett bele — mert mekkora veszedelem fenyegetné a bohém ifjút a rossz hírű fővárosban, ha még a szolid, kálvinista Debrecenben is magával ragadja a könnyelműség?

Végül is a véletlen kínálta megoldást a kétféle elképzelés kibékítésére. Valamely közeli ismerősük küldött levelet Temesvárról, azt ajánlva, hogy Bandi vállalon állást a bányai nagyvárosban. Berszeri írónak a királyi ítéletábrához, ahol ellátást, szállást és napi 90 krajcár díjazást fog kapni. Jártasságot szerez az igazságszolgáltatás gyakorlásában, s mint távhallgató, nyugodtan, biztosan készülhet vizsgáira, míg nem a jogászdiploma birtokába jut.

Igy már a szigorú apa sem ellenzte, hogy a debreceni akadémia helyett a Budapesti Jogtudományi Egyetemre iratkozzon be, a második évfolyamra, hiszen ügyis csak vizsgákra kell majd jelentkeznie temesvári munkahelyéről.

Ady tehát 1897. szeptember első felében Budapestre utazott lecke-könyve láttamoztatására és az esedékes tandíj befizetésére. De barátok és alkalmi ismerősök társaságában megelégedezett útcéjéről — szórakozott éjszakáról éjszakára. Így a tandíjjal együtt a hirtelen kölcsönt is elverte, majd ugyanerre a sorsra jutott a hazulról kapott gyorssegély. Mély megdöbbenést váltott ez ki az érdmindszenti

atyából, aki maga is szeretett ugyan mulatozni, de csak otthon, házilag. Bandi fiát ennek megfelelően — a tandíj harmadszori törlesztésével egyidőben — távirati parancssal szigorúan Temesvárra irányította.

Ínség, sívárság, magány volt az osztályrésze. A karácsonyt fűtetlen szobában, elhagyatottan, lázas betegen töltötte. Mindjárt újév után, panaszos hívására érte utazott az édesanyja, és zaklatott aggodalommal vitte haza fiát, aki ugyan már elmúlt 20 éves, de „ides” mindig akkora gyengeségben részesítette, mint csetlő-botló, fejlődésében visszamaradt kis pua korában.

Temesvári sanyarúságából hamarosan talpra állt egészségileg. Erőteljes fizikummal utazott márciusban Budapestre, hogy apja meghívása szerint rendezze joghallgatói köteleességeit. Nem tudott szótfogadni. Megint előke-rültek a tavaly szeptemberi cimborák, és a kiskocsmák látogatásával gyorsan fogott a pénz, gyorsan múlt az idő, 1898. március végén belátta, hogy ez így nem mehet tovább. Utolsó 10 koronáján vonatjegyet váltott, de nem haza, hanem Zilahra. Állhatatlan viselkedése miatt egyelőre nem mert az apa szeme elé kerülni.

Zilahon, az Alma Mater szeretett városában azonnal magára talált. Itt jól ismerték, képességeit sokra tartották, társasági tekintélyét szolidárisan becsülték. Egyik barátja, Végh Miklós otthont adott neki, Z. Kiss Ernő ügyvéd pedig díjnokként alkalmazta, havi 30 forintért. Elszánt lelkesedéssel írt cikkeket, verseket a „Szilágyság”-nak, amely már gimnazista korában fölkarolta próbálkozásait, s amely szívesen közölte Temesvárról küldött alkalmi tudósításait is. E hírlapírói és költői munkálkodásnak köszönhetően, a helyi tekintélyek sorába emelkedett, önbecsülésének igen jól esett a tollával kivívott hírnév.

Egyelőre remekül érezte magát szülőmgyéjé székelyen. Dolgainak ideiglenes rendbejötté az apai nehezletet is eloszlatta. A szemrehányások veszélye nélkül térhetett haza Erdmindszentre 1898 nyarán. Újabb tanakodások követték leendő sorsa felől, mert hiszen a zilahi egzisztencia csak átmeneti megoldást jelentett. Ismét fejét hajtott a szülők akaratára előtt, beletörődött, hogy folytassa a jogot, mégpedig az eredetileg kielölt helyen, Debrecenben. Közben katonai sorozásra idézték. Alkalmatlannak bizonyult: az ecseti láb okozta hülés végleges nyomott hagyott izületiben. Csendes érdmindszenti nyaralását arra használta fel, hogy sajtó alá rendezze a szilágysági előfizetőknek beígért első verseskötetét. Terve szerint a kötetnek Debrecenben kellett megjelenjen. Ilven kiltással — bár az előfizetőkől összegyűjtött nyomdaköltséget már elköltötte — szívesen tért vissza 1898 szeptemberében a hajdásági civis központba.

(Folytatjuk.)

Gerencsér Miklós:

A hónap elebe
Ady Endre élettörténete

2. A kollégium tanárai — Kincs Gyula, Nagy Sándor, Both István, Fóris Mildós, Kapus Samu, akiket Ady élete végéig gyengéd szeretettel dicsőített — szabadeivű szeltemben hagyták élni diákjaikat. Mindössze egyszer fordult komolyra a dolog, a megengedhetően nagyobb mértékű kocsmázás miatt. Ekkor kicsapattással ijesztettek rá Adyra. Amit nyújthatott a gimnázium, azt mind elsajátította, márpedig Zilahon nem volt alacsony a mérce. A kötelező leckék mellett — a rengeteg szórakozás dacára — Ady hónap olvasta végig az összes magyar klasszikust, költőket, prózaírókat egyaránt. Már az első zilahi tanévben vezérgyengisége lett az önképző körnek. Szellemes, mindamellelt kíméletlen bírálatával fölényes tekintélyt szerzett, de persze ellenségeket is. Költőményei — melyek Kötöcsy Ferenc és Kisfaludy Sándor modorában íródtak — megjelentek a „Szilágyság” című vármegyei lapban.

Hosszú poemát írt klasszikus, időmértékes verseléssel: Ballada Márkó szerb királyról. E munkájával végeképp megalapozta vezérpoéta tekintélyét, és a hetedik gimnáziumi tanévét — diákéletében először is utoljára — színjelesen végezte. Nagy ambícióval szépirodalmi diáklapot indítottak. „Ifjúság” elnevezéssel, ezt a lapot szinte teleírta, s a klasszikus költők hatására Múzsafynak nevezte magát. A „Szilágyság”-ba, az igaz újságba változatlan szorgalommal írta verseit, aminek köszönhetően elismert helyi költőként tartotta számon a közvélemény.

Cseppet sem állítható, hogy Ady Endre zilahi diákoskodásának extrém vonásai példaképpül szolgálhatnának a középiszkolások számára. De igen is példát lehet venni akaraterejéről, szorgalmáról, a komoly köteleességek iránti felelősségudatáról. Mert ha bohémül kocsmázott is, felnőtt módjára fogta fel az életet: diákoskodásával egyidőben tanulna meg a kenyérkereső munkát.

Kész férfiként érettségizett 1896-ban, a millennium évében, Magyarország fennállásának ezredik évfordulóján.

Kíméletlen választás elé került a jövőjére néző fiatal-